

Plungiškis Alenas Cimblėris – žmonijos lopšio saugotojas

Eugenijus Bunka

Dabar Londone gyvenančio Aleno Cimblėrio senelis iš tėvo pusės, Lazario Cimblėrio sūnus Džozefas nuo dvidešimt penkerių metų tarnybos carinės Rusijos kariuomenėje iš Plungės pabėgo 1909 ar 1910 metais ir atsidūrė Pietų Afrikos Respublikoje.

Aleno Cimblėrio senelė Sara ir senelis Džozefas su savo pirmaisiais vaikais Sonia ir Leonardu

Aleno tėvas Leonardas labai retai girdėdavo apie Plungę, o Alenas susirado ją žemėlapyje, bandydavo įsivaizduoti, kaip daugiau nei du šimtus metų jo protėviai čia gyveno. Bet viskas, ką žinojo - Plungėje dar likęs paskutinis gyvas giminaitis Lietuvoje Ruvelis Cimblėris su šeima.

Močiutė Sara ir senelis Džozefas gyvenimą naujoje vietoje pradėjo labai skurdžiai: glaudėsi viename kambarėlyje su baldais, padarytais iš medinių pomidorų dėžių.

Mama per stebuklą išvengė žūties Rytų Europoje, bet visą gyvenimą krūpčiojo prisiminusi persekiojimą ir masines žydų žudynes.

Alenas augo Johanesburge, mokėsi prastoje valstybinėje mokykloje, kurioje mokytojai jam į akis pranašaudavo, jog nieko gero iš jo nebus.

„Aš buvau piktas ir maištaujantis,- sako Alenas,- bet nesuvokiau, jog tai buvo mano atsakas į tragediją pasibaigusį šeimos ir visos žydų tautos persekiojimą bei priverstinę emigraciją, kurių padariniai nenuspėjami, bet vienareikšmiškai žalingi ir darko kelių kartų gyvenimus“.

Pietų Afrikos Respublikoje nebuvo lengviau, nes ir angliškai, ir afrikanerių (*dar vadinama būrų*) kalbomis šnekantiems baltaodžiams labiau rūpėjo slopinti juodaodžius pietų afrikiečius, o žydus jie ignoravo.

Pyktis dėl varganos padėties Alenui buvo vienas iš motyvų keistis ir keisti. Septyniolikos metų jis pradėjo tarnauti kariuomenėje, tapo leitenantu ir dar devynerius metus liko joje ugdydamas savyje drausmę, mokydamasis būti nepriklausomu, matyti tikslą ir jo siekti.

Tik įgavęs gyvenimiškos patirties, Alenas įstojo į universitetą, tapo psichologijos mokslų daktaru. Dar dienomis siekė verslo administravimo magistro laipsnio, o vakare eidavo į krizių kliniką vadovauti naktinei psichologinei tarnybai, kurios darbas buvo gelbėti ne tik naktyje, bet ir gyvenime pasiklydusius narkomanus, santykiams šeimoje bei bendruomenėje suluošintuosius, savyje problemų sprendimų nerandančiuosius.

Vėliau Vitvatersrando universitete penkiolika metų mokė studentus verslo administravimo paslapčių.

Senieji plungiškiai, dar menantys iš karo suluošintą, fizinio darbo negalėjusį dirbti Plungės turgaus direktorių Ruvelį Cimbleri, regėdami Aleno veiklą sakytų, jog jis tipiškas Cimblerių giminės atstovas: šiek tiek padaužiškas, gebantis derinti savo gyvenimą su kitais ir nė minutei nenustygstantis.

Dar mokydamas studentus verslo organizavimo subtilybių, Alenas įsteigė strateginio valdymo konsultacijų biurą, padėjusį įmonėms ir nevyriausybinėms organizacijoms plėtoti strategiją ir veiklą. O pasitraukęs iš universiteto, pradėjo platų konsultavimo Pietų Afrikos Respublikos organizacijoms prisitaikyti prie šalyje vykstančių pertvarkų verslą, tapo Pietų Afrikos Respublikos psichologų asociacijos vykdomojo komiteto nariu, Vitvatersrando psichinės sveikatos draugijos prezidentu, Nacionalinės psichinės sveikatos tarybos nariu.

Dvidešimt penkerius metus konsultavimo verslu stiprinęs Pietų Afrikos Respublikos ekonomiką, vis dėlto, rūpindamasis vaikų ateitimi, nutarė kraustytis į Didžiąją Britaniją, kurioje gyveno jo žmonos Karinos artimieji. Juolab kad vienas iš klientų – „Investec Bank“ sumanė išplaukti į tarptautinius vandenis ir įsikurti Londone.

Alenas penkiolika metų vadovavo bankui, kuriame Pietų Afrikos Respublikoje dirbo tik šeši žmonės. Prieš išeidamas į pensiją, paliko jau 16 tūkstančių darbuotojų keturiolikoje šalių.

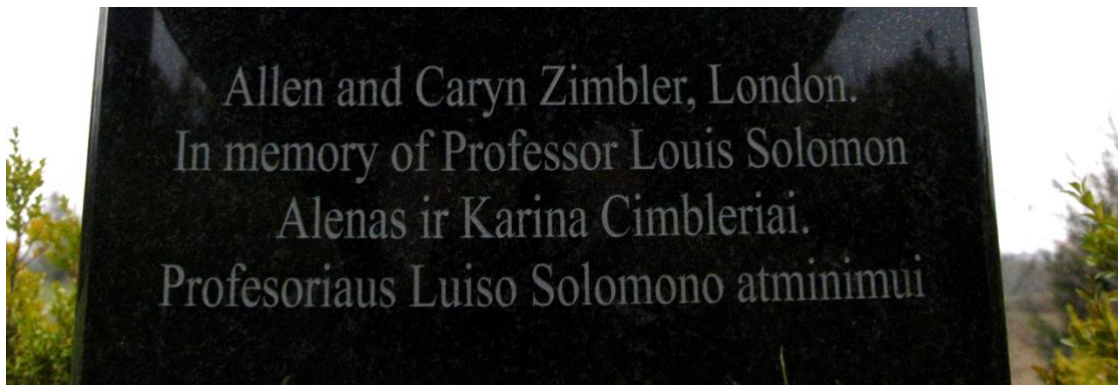
Nerimstantis Alenas iš Cimblerių giminės nerimsta ir Londone. Jis yra Haid parko nekilnojamojo turto asociacijos ir Padingtono kaimynystės forumo primininkas, Morpet mokyklos valdytojų pirmininkas, Apvalaus stalo riteris, arkivyskupo Tutu Afrikos lyderystės instituto direktorius, turi dar gausybę pareigų, kurios neduoda jokios finansinės naudos, o skirtos burti žmones, lengvinti ir kurti jiems pilnaverčius gyvenimus, padėti krizinėse situacijose.

Alenas Cimblėris su žmona Karina Kaušėnuose 2014 m.

Ir 2014 metais su žmona Karina pirmą sykį aplankęs išsvajotą Plungę, pasiūlė savo paramą Saulės gimnazijos Tolerancijos centrui, pažadėjęs ir garbingai „cimblėriškai“ vykdeš pažadą penkerius metus finansuoti visos Lietuvos moksleiviams centro organizuojamą tradicinį Ronaldo Harvudo meninės raiškos konkursą.

Litvakų Atminimo sode stovi už Aleno ir Karinos paaukotus pinigais pastatytas obeliskas Hermanui Kalenbachui, Telšių žydų bendruomenei atminti „auga“ metalinė obelis.

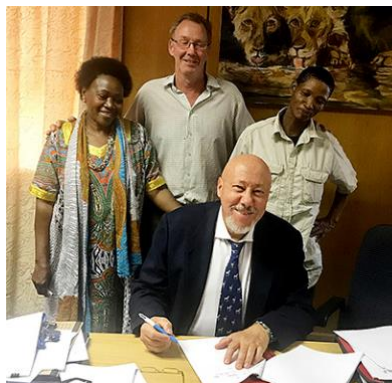

Litvakų Atminimo sode ant obelisko iš Lietuvos kilusiam vienam iš Indijos Nepriklausomybės kūrėjų Hermanui Kalenbachui iškaltas užrašas, jog pinigų jo atminimo išsaugojimui paaukavo Alenas ir Karina Cimbleriai

„Man Plungės pasirodė malonus miestelis, kuriame saugomas žydų bendruomenės palikimas“, - sako Alenas, prisimindamas į savo vietą sugrąžintas senąsias žydų kapines, aukų pagerbimo ceremoniją Kaušėnų memoriale, apsilankymą Saulės gimnazijos tolerancijos centre, nuo žemės pakeltą ir namo parsivežtą miesto viduryje stovėjusios sinagogos plytos gabalėlį, susitikimus su plungiškiais, ne tik pasakojusiais apie jo giminaitį Ruvelį Cimblerių, bet ir padovanojusiais jo nuotraukų.

Už pusantro tūkstančio kilometrų nuo Londono esanti Plungė Alenui tebėra pasūpuoti traukiantis giminės lopšys, bet šešis kartus toliau besidriekianti Pietų Afrika vis dėlto – giminė. Tad nenuostabu, jog jis ten dažniau būna. Juolab kad turi reikalų. Labai rimtų, svarbių visai žmonijai.

Alenas pasakoja, jog žmonijos lopšyje Afrikoje dėl Vakarų civilizacijos kišimosi sparčiai nyksta seniausią DNR pasaulyje išsaugojusios, 25 tūkstančius metų gyvenimo būdo nekeičiančios, itin harmoningą ryšį su gamta turinčios, daug gyvenimo planetoje pamokų civilizuotioms save vadinančioms bendruomenėms galinčios suteikti bušmenų gentys.

Alenas Cimblėris pasirašo sutartį su Namibijos Švietimo, meno ir kultūros ministerija statyti mokyklą bušmenų vaikams Nyae Nyae rezervate

Interviu www.villageschoolsnamibia.com Alenas sakė, kad „vyraujanti nuomonė byloja, jog bušmenais vadinami Sanai išnyks. Jie beveik sunaikinti Botsvanoje, jau sunaikinti Pietų Afrikoje, mažai jų liko Angoloje, Zambijoje yra sunkiai pasiekiamą grupelė. Mano manymu, Namibijoje yra vienintelė apie aštuonių tūkstančių žmonių gentis, likusi visoje Pietų Afrikoje tik dėl to, jog jiems vis dar leidžiama medžioti, tad paskutiniam pasaulyje šios kultūros kraštui yra vilties išlikti.

Aš žinau, ko galime iš jų pasimokyti, ir jei nebūsime atsargūs, prarasime visus šiuos nuostabius žmones. Bušmenai dešimtis tūkstančių metų harmoningai gyveno savo aplinkoje, nieko nepažeisdami ir nesunaikindami. Iš šios unikalios žmonių grupės dar galime išmokti, kaip išsaugoti

savo planetą. Štai kodėl iniciatyva „Gelbėkit Saną“ yra esminė, o kaimo mokyklos – priemonė. Tai reikia padaryti: šią kultūrą reikia išsaugoti“.

Alenui bušmenai rūpi nuo to laiko, kai jam buvo trylika ir jis pamatė keletą straipsnių bei atvirukų apie juos. Dabar jis yra judėjimo „Save the San“ („Gelbėkit Saną“) įkūrėjas ir vadovas, ypatingą dėmesį skiriantis bušmenų švietimo sistemai.

Alenas Cimblėris su bušmenais 1970 m.

Jis kategoriškai nusistatęs prieš egzistavusią, kai bušmenų vaikai išplėšiami iš savo šeimų ir aplinkos, vežami į toli esančias mokyklas ir suvienodinami netenka savo kalbos bei tapatybės. Tai – didelė trauma patiems vaikams ir didžiulė netektis pasaulio kultūrai.

Aleno įsitikinimu, reikia kurti mokyklas bušmenų kaimuose, bent jau pradinėse klasėse mokytį jų gimtąją kalbą. Taip įsitvirtina bendruomenės, skatinama kurti jų centrus, amatų verslą teisingai ir švelniai taikant gyventojų apsaugą ir jų nuostabų paveldą.

Apie tai jis ne tik šneka, bet ir daro statydamas mokyklas, gyvenamuosius namus, ruošdamas mokytojus, siunčiantis vaikams bei jų tėvams žinią, jog didžiausias turtas yra tai, ką jie turi, o ne tai, ką jiems duoda kiti.

Regis, iš to gali pasimokyti ne tik Lietuva.